

3. Мачтакова О. Г. Мотивація: від античності до постмодерну: монографія / О. Г. Мачтакова. – О. : Атлант, 2013. – 210 с.
4. Постмодернизм: Энциклопедия / А. А. Грицанов, М. А. Можейко. – М.: Интерпрессервис; Книжный Дом; 2006. – 1040 с.

Тетяна Долінська

Науковий керівник: к. п. н., доц. Мельникова О. М.

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розвиток творчого потенціалу, емоцій і почуттів в ігровій діяльності – найактуальніша проблема сучасної психології і педагогіки.

Гра для дітей – це передусім навчання і спосіб набуття досвіду соціалізації, спілкування, взаємодії у новому форматі – за правилами. Навчившись сприймати гру як реальність, дошкільники зможуть із легкістю адаптуватися до тих ролей, які готує їм життя.

Психолого-педагогічні аспекти ігрової діяльності дошкільників досліджено у працях Л. Артемової, А. Бурової, К. Карасьової, С. Ладивір, Д. Менджеричької, Т. Піроженко, Т. Поніманської та ін.

Становлення та розвиток дитячої ігрової діяльності полягає передусім у створенні такого розвивального середовища, у якому дитина вчиться способів отримання інформації, розвиває психічні процеси, що забезпечує набуття, збереження і творче використання отриманої інформації.

Як зазначав В. Сухомлинський, гра – це величезне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається дивовижний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості [4].

Наприкінці раннього дитинства малюк включається в різні види ігор – рухливі, дидактичні, будівельні, сюжетно-рольові. Гра стає основним видом діяльності дошкільника, що відповідає головній його потреби – увійти в світ дорослих, вступити з ними у співпрацю.

Гра має великий вплив на всі сторони психіки дітей, а головним чином на розвиток особистості. Тут формується ієрархія мотивів, тобто вміння підкорятися вимозі «треба», а не «хочу», придушити свої миттєві бажання. У грі дитина вчиться встановлювати взаємини з однолітками, планувати свої дії, оцінювати свою поведінку і поведінку партнера, контролювати її. У грі розвивається інтелект дитини, зокрема знаково-символічна функція свідомості [1–2].

Варто зазначити, що розвиток ігрової діяльності дошкільників безпосередньо пов'язаний із партнерською взаємодією, а забезпечення умов для повноцінної дитячої гри лежить у зоні відповідальності дорослих.

Становлення партнерської взаємодії в дошкільному дитинстві є процесом розвитку нових форм спілкування, що характеризується переходом від дії до взаємодії, від відчуття до співчуття, від сприйняття до прийняття, від управління до спільного планування.

Для успішної організації та розвитку ігрової діяльності дошкільників сучасний вихователь має володіти низкою важливих умінь, особистісних та професійних якостей і дотримуватися наведених принципів:

- пам'ятати про роль гри в житті дитини – дитяча гра є проявом ступеня розвитку людини на перших етапах її життя, вона – самостійне й необхідне відображення душевного наповнення, що потребує прояву назовні;

- визнати ігрову діяльність як провідну в контексті загальної життєдіяльності дітей у дошкільному закладі - для малюка гра – зовсім не забава; він живе у грі, задовольняючи своє бажання бути, як дорослий;

- дотримуватися принципу свободи й самостійності – інтерес до теми гри перетворює її на творче завдання: включається дитяча уява, простежується сплеск ініціативи, діяльність дитини стає радісною і бажаною для неї;

- відповідально ставитися до професійних обов'язків, зокрема участі в розвитку ігрової діяльності дітей – для успішного керівництва іграми дітей вихователь має володіти аналітичними, проектувальними (конструкційними), організаторськими та комунікативними вміннями;

- мудро керувати грою – керівництво іграми потребує високої педагогічної майстерності й такту, позаяк, розв'язуючи у грі й через гру низку завдань, вихователь має зберегти її як діяльність, цікаву й близьку дітям;

- спостерігати за грою дітей – вихователь має навчитися спостерігати за перебігом гри, спрямовувати її з метою всебічного розвитку своїх вихованців;

- розуміти, що розвиток ігрової діяльності передбачає поетапне передавання дітям ігрових умінь та навичок партнерської взаємодії – вихователь має знати рівні розвитку гри своїх вихованців для того, щоб добирати адекватні засоби впливу на розвиток їхньої сюжетно-рольової гри [3, с. 18].

Таким чином, у грі формуються всі психічні процеси, відбуваються суттєві перетворення в інтелектуальній, емоційно-вольовій сфері, що є фундаментом розвитку особистості дошкільника.

Список використаних джерел:

1. Артемова Л. В. Гра / Л. В. Артемова // Методичні рекомендації до програми виховання дітей дошкільного віку «Малютко». – К. : «Свенас», 1993. – С. 31–48.
2. Бугасова І. А. Гра як засіб підготовки дитини до школи // Журнал для батьків. – 2001. – № 1. – С. 17.

3. Кондратець І. Дитячі ігри очима дорослого, або навчаємо педагогів бути активними учасниками дитячої гри // Вихователь методист дошкільного закладу. – № 2 (лютий). – 2017. – С. 12–19
4. Куліш І. П. Проблема гри, ігрової діяльності в психолого – педагогічній теорії та практиці // Проблема освіти: Науково – мет. збірник. Вип. 23. – К. : Науково-мет. центр вищої освіти, 2001. – С. 66–72
5. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5-ти т. – 1976–1977.

Ірина Дуфала

Науковий керівник: к. п. н, доц. Циганок О. О.

НАРОДНІ ДУМИ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДУМОЗНАВСТВА

Народний епос – це твори, які ніби уособлюють історичний і духовний світ, психіку нації. Кожен народ, усвідомлюючи себе як окрему етнічну одиницю, передусім намагався утвердитися на землі, тому і починав творити свій епос. Вивчення пісенної епічної творчості є важливим завданням сучасної фольклористики. В системі пісенних жанрів особливе місце посідають думи.

Думи, на відміну від інших жанрів, таких, як пісні, народні легенди і казки, займають особливе місце в українській культурі, не лише під оглядом їх соціального значення і статусу, але й з огляду на їх функцію. Ці твори, як відомо з інформацій багатьох збирачів фольклору і етнографів, називали поважними, святими піснями. Їх співали не раз поряд з псалмами, переважно сліпі (зрідка жінки), під акомпанемент бандури, ліри або кобзи.

Виконавці творів, крім професійної майстерності, здобутої від своїх вчителів, були наділені також тим, що Ф. Колесса називає «внутрішнім даром», здатністю впливати на найглибші людські почуття і викликати колективний емоційний настрій, при якому могли відкриватись певні глибокі культурні та універсальні істини. Думи забезпечували механізм збереження в культурі і передачі суспільних вартостей, норм і прийнятих істин, що стосуються загальнолюдських норм і моралі. Сенс переказу цих культурних істин можна знайти не так на рівні подій, як глибше, на рівні міфічного мислення.

Виникнення творів відбувалося не тільки під впливом соціально-історичних обставин, подій, а й у зв'язку з особливостями оформлення ідейно-змістової константи – поетики. У першій половині ХІХ ст. починають звертати увагу на поетику фольклорного жанру, тоді ж досліджено стилістичні засоби і композиційні прийоми в зображенні внутрішнього світу людини у різних жанрах фольклору.